

Het Syrische paspoort van Mark Rutte

Binnen veertig uur kreeg onze man in Syrië het kleinood in handen: een paspoort van onze premier. Grappig, maar bovenal verontrustend.

Tekst **Harald Doornbos**

In Noord-Syrië, boven Aleppo, zit ik aan een tafeltje met m’n Syrische fixer; een soort regelneef. Op tafel staan twee bekertjes koffie en een mobieltje. Van een vriend heb ik een paar telefoonnummers gekregen van Syrische paspoortvervalsers. M’n fixer en ik gaan die vervalers een voor een bellen. Al lange tijd zingt het gerucht door Noord-Syrië rond dat soennitische rebellen een aantal printers en duizenden lege paspoorten hebben veroverd op het Assad-regime. Tot aan het begin van de oorlog – toen Syrië een normaal functionerende staat was - werden die printers gebruikt door de autoriteiten om officiële documenten mee te drukken: paspoorten, identificatiekaarten, rijbewijzen en dergelijke. Maar sinds criminelen en opstandelingen – waaronder Al-Qaeda en IS – grote delen van Noord-Syrië

offer in een oorlog is de waarheid. M’n fixer belt ondertussen een telefoonnummer. Aan de andere kant neemt een man op. ‘Ik ben op zoek naar een paspoort voor een vriend,’ zegt de fixer. ‘Geen probleem, ik doe paspoorten,’ zegt de man. ‘Hoe is de kwaliteit?’ vraagt m’n fixer. ‘Heel goed,’ antwoordt de man, ‘Ik garandeer je dat je Cyprus binnenkomt. Europa moet je zelf proberen. Of je hebt geluk of niet.’ ‘Hoeveel kost het?’ wil m’n fixer weten.

Ik kies Mark Rutte’s
 echte geboortedag
 - 14 februari, maar
 maak hem vier jaar
 jonger: politiek is
 immers al slopend
 genoeg

‘Luister, ik doe alleen maar packages,’ zegt de vervalser, ‘voor een paspoort en een identiteitskaart reken ik in totaal 950 dollar.’ ‘800 dollar,’ biedt m’n fixer. De vervalser stelt 850 dollar voor. Uiteindelijk maken we een deal op 825 dollar,

zo’n 750 euro. In het telefoongesprek wordt er een afspraak gemaakt voor een ontmoeting, de volgende dag om twaalf uur. ‘Neem een pasfoto mee en de naam en persoonsgegevens die je op de documenten wilt hebben,’ zegt de vervalser, waarna hij de telefoon neerlegt. Nu we contact hebben met een heuse paspoortvervalser, heb ik dus een foto en een naam nodig. Ik kies voor een vals Syrisch paspoort voor Mark Rutte. Want als het lukt om een Syrisch paspoort voor Mark Rutte te maken, kunnen we er wel van uitgaan dat het voor iedereen ter wereld kan.

Ik google een foto van onze premier. Logischerwijs moet er ook een Arabische naam op Rutte’s paspoort komen te staan. Ik besluit dat de initialen gelijk blijven; Mark Rutte wordt Malek Ramadan. En hij komt natuurlijk uit Damascus, de hoofdstad. Ik kies Mark Rutte’s echte geboortedag - 14 februari, maar maak hem vier jaar jonger: politiek is immers al slopend genoeg. Ik stuur de foto en de gegevens naar m’n fixer. Die appt het weer door naar de vervalser. Om twaalf uur ’s middags heeft m’n fixer de ontmoeting met de vervalser. Om de vervalser niet af te schrikken, ga ik niet mee naar de afspraak. De ontmoeting duurt slechts enkele minuten in een stad waarvan ik de naam uit veiligheidsoverwegingen ook niet bekendmaak. Tijdens de ontmoeting overhandigt m’n fixer de foto van Mark Rutte en de per-

soonsgegevens aan de vervalser. Het geld moet direct worden afgedragen. Gelukkig herkent de vervalser, een Syriër uit Idlib, niet dat het een fotootje is van de Nederlandse premier. Wel zegt de smokkelaar tegen m’n fixer over het Rutte-fotootje: ‘Dat lijkt op een Westerling, dit is geen Syrier! Hij heeft een te lichte huidskleur.’ M’n fixer bluft zich er doorheen door te zeggen dat Mark Rutte aka Malek Ramadan een Syriër is die uit Damascus komt en nu in Libanon woont. ‘Daar zijn ze allemaal lichter gekleurd dan in Syrië,’ zegt hij. Zoiets mag dan een volslagen kulargument zijn, maar het werkt. De vervalser zegt: ‘Okay, ik maak het paspoort en de ID-kaart, check vanavond even je telefoon.’

MALEK RAMADAN

Om tien uur ’s avonds ontvangt m’n fixer een appje met een foto van het paspoort van Mark Rutte die nu dus Malek Ramadan heet. Hij is geboren op 14-2-1971 te Damascus. Het paspoortnummer is: 002-15-L032380. Z’n ouders heten Ahmed en Hiba. Het paspoort ziet er prima uit. Kort daarop stuurt de vervalser een tweede afbeelding. Op de foto houdt hij het paspoort onder ultraviolet licht. Hierdoor kan je zien dat er drie fluorescerende watermerken in zitten, net als in het echte Syrische paspoort. De foto’s worden gevolgd door een tekstbericht: ‘Documenten zijn klaar, morgen ophalen op dezelfde plek.’ Fixer en vervalser ontmoetten elkaar op dezelfde plek. Dit keer gaat het er nog zakelijker en korter aan toe dan de dag ervoor. M’n fixer controleert het paspoort en de ID. Het ziet er prima uit, geen verschil met een echt Syrisch paspoort. Voordat hij vertrekt vraagt m’n fixer of-ie een bonnetje kan krijgen voor het geld dat hij betaald heeft.

‘Natuurlijk,’ zegt de vervalser, terwijl hij op een papiertje schrijft: ‘Ik ben de persoon die 825 dollar heeft ontvangen voor een Syrisch paspoort en een Syrisch ID.’ Daarna zet hij zijn handtekening eronder. Ik neem aan dat die vals is. Tot nu toe leest dit grotendeels als een lollige reportage. Een vals Syrisch paspoort met het fotootje van Mark Rutte die nu Malek Ramadan heet. Ik moest vanzelfsprekend ook grinniken toen ik het resultaat in handen had. En die fluorescerende watermerken zijn wel heel erg goed. Maar de implicaties van dit paspoortverhaal zijn enorm en zeer serieus. Want

dit verhaal bewijst voor de eerste keer dat het dus inderdaad een fluitje van een cent is om een vals Syrisch paspoort te kopen. Het enige wat je nodig hebt is een telefoonnummer van een van de vele paspoortvervalsers en omgerekend 750 euro. En binnen veertig uur heb je een paspoort. Eigen onderzoek suggereert sterk dat de paspoorten worden gedrukt in de omgeving van de Noord-Syrische stadjes Azaz en Sarmada. Een netwerk van mensen die de vervalers helpen bevindt zich aan de Syrische en Turkse zijde van de grens, onder andere in de Turkse steden Kilis en Reyhanli. Vanwege het schimmige karakter van deze business is het onmogelijk te weten hoeveel valse paspoorten er al zijn verkocht. Sommige Syriërs die contacten hebben in dit wereldje vertelden dat het gaat om ‘duizenden paspoorten’. Anderen over ‘tientallen per dag, honderden per maand’. Een betrouwbaar cijfer is er niet.

Op 1 september waarschuwde het hoofd van Frontex, de Europese grensbewakingsinstantie, al in een interview op de Franse radio dat de markt voor valse Syrische paspoorten groeit. Volgens Frontex worden de meeste valse paspoorten gebruikt om illegaal de EU in te komen. Ik heb aan een groot aantal mensen in Noord-Syrië gevraagd hoe Syrië-gangers te werk zouden gaan als ze van plan zijn om terug te keren naar de EU om daar

een aanslag te plegen. De meeste Syriërs die ik sprak, zeiden dat het zeer lastig is om een Schengen-visum te krijgen voor een Syriër. Dus als Syrië-gangers op een vals paspoort en nieuwe identiteit naar de EU willen, zullen ze dat niet doen door op een valse naam een visum aan te vragen.

DEKMANTEL

Hoe dan wel? In de praktijk, zo zegt bijna elke Syriër die ik over dit onderwerp sprak tijdens mijn zes weken durende verblijf in Turkije en in Noord-Syrië, zal een Syrië-ganger de huidige vluchtelingenstroom misbruiken als dekmantel om de EU in te komen. Vanuit IS- of Al-Qaeda-gebied in Noord-Syrië zal de terugkerende Syrië-ganger reizen naar Bodrum in West-Turkije. Hiervandaan maakt hij de illegale oversteeek naar Griekenland. In Griekenland laat hij dan z’n valse Syrische paspoort zien aan de autoriteiten. Omdat het paspoort vals is en de naam fake hebben de Grieken geen idee dat ze niet te maken hebben met een Syrische vluchteling, maar met een lid van IS of Al-Qaeda. Vanuit Griekenland gaat de reis dan door via Macedonië en Servië naar Hongarije. Na aankomst in Schengen-lid Hongarije kan de jihadist met z’n valse Syrische paspoort dan zonder controle naar alle andere Schengenstaten reizen (behalve Griekenland, dat wel een Schengenstaat is, maar niet grenst aan ander Schen-

TRADEMARK. Ons eigen Syrische Rutte-paspoort, compleet met watermerken.

gen-gebied). ‘Het moet echt voorkomen worden dat terroristen die poseren als Syrische vluchtelingen aanslagen gaan plegen in de EU,’ vertelt een Syriër me in de Zuid-Turkse stad Gaziantep, ‘want duizenden echte, vreedzame en goedwillende Syrische vluchtelingen zullen daar op worden aangekeken.’ Zijn advies: ‘Pak de extremisten, steun de vluchtelingen.’ Maar het zijn niet alleen buitenlandse jihadististen die de valse Syrische paspoorten zouden kunnen gebruiken om de EU te bereiken. Onderzoek ter plekke in Noord-Syrië en Zuid-Turkije leert dat valse paspoorten ook worden verkocht aan Syriërs die tijdens de oorlog mensenrechtenschendingen hebben begaan, maar die nu toch graag naar de EU willen. Door een andere identiteit aan te nemen hopen ze niet tegen de lamp te lopen in Europa. Het gaat bijvoorbeeld om Syriërs die gemarteld hebben in de gevangenissen van Assad of regerings-soldaten die bloedbaden hebben aangericht. Maar ook om Syrische rebellen die burgers hebben gekidnapt, vermoord of verkracht.

Een derde groep die in toenemende mate de valse Syrische paspoorten koopt, zijn niet-Syriërs die naar Turkije vliegen. Nabij de grens met Syrië kopen ze een vals paspoort waarna ze naar Duitsland reizen en zich voordoen als Syrische vluchtelingen. Het gaat hierbij vooral om Marokkanen, Palestijnen en Libanezen. Als zij op hun eigen identiteitsdocumenten naar de EU zouden vertrekken en er asiel aanvragen, worden ze teruggestuurd omdat er geen oorlog in hun land is. Syriërs daarentegen krijgen in alle landen van de EU de mogelijkheid om asiel aan te vragen. ‘Ze arriveren hier als Marokkaan of Palestijn, kopen dan een vals Syrisch paspoort en melden zich een dag later als Syriër in Griekenland,’ vertelt een Syrische vluchteling in de Turkse stad Gaziantep. Ten slotte, nog even terug naar het paspoort van Mark Rutte a.k.a. Malek Ramadan. Ik zal een poging doen om het paspoort en de identiteitskaart bij de premier bezorgd te krijgen. Op beide documenten moet de houder namelijk nog z’n handtekening zetten. Anders zijn de documenten niet geldig. En dat zou natuurlijk slordig zijn. **R**